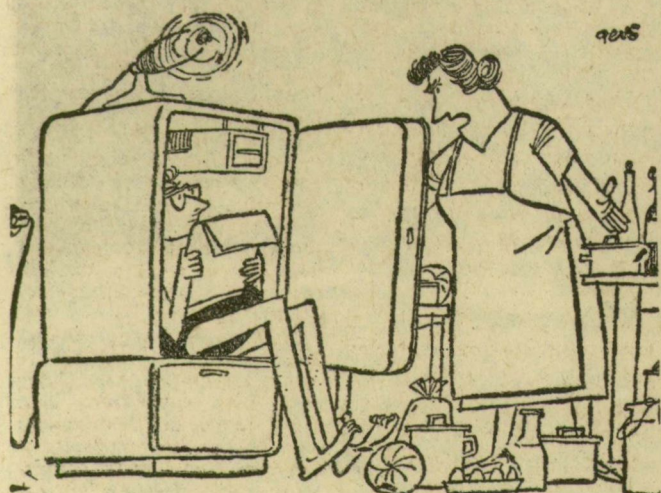

Humor MOZAIK

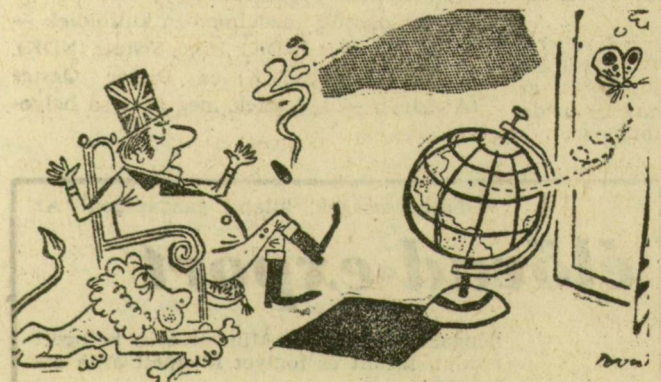
Plusz 34 fok árnyékban

Gerő Sándor rajza

— Gyere már ki, Ede, megromlik minden enniálóm!

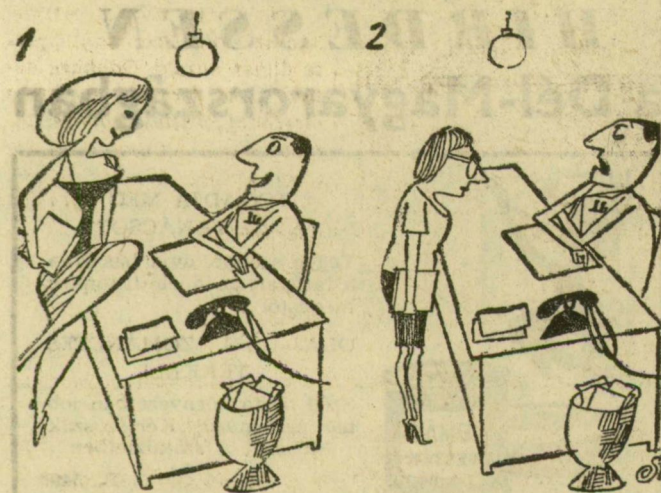
A gyarmattartó bánata

Tóncz Tibor rajza

JOHN BULL: Na, tessék! Jamaica is elröpült a Globuszomról!...

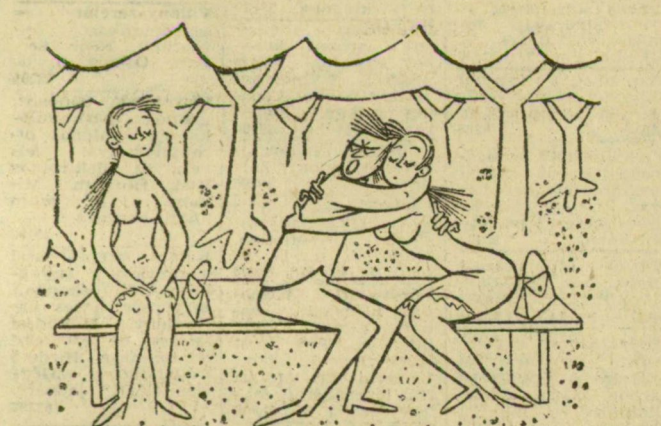
Nem jellemző

Szűr-Szabó József rajza

— Van beutaló. Elmenne? — Elmenne? Nincs beutaló!

Van ilyen férj

— Az a baj, hogy te mindig féltékeny vagy

Jó éjszakát, felnőttek!

Néhány szó az alvásról és az álmatlanságról

Aludni jó — és fontos is. Élettani szükséglet: a központi idegrendszer elhasznált anyagai alvás közben pótlódnak, újraépülnek. Az alvás az agykéreg védő gátlása, vagyis védekezés a teljes, halálos kimerülés ellen. Aki 6—8 napig nem alhat, belepusztul. Jól tudták ezt a régi Kínai császárok hóhérai éppen úgy, mint Hitler pribékjei...

Panaszkönyv — túlzásokkal

Napjainkban kétségtelenül kevesen dicsekedhetnek az al, hogy éveken át minden éjszaka »úgy alszanak, mint a bunda«. Sok a rossz alvó, mert az élet irama az egész világon meggyorsult, mert nagyobbak a követelmények, az idegrendszer teherbírása pedig nem növekedett ebben az ütemben — ez igaz. De az is, hogy sokan maguk ártanak a legtöbbet saját maguknak. Valamilyen okból fáradtan ébredünk, erre napközben sok feketét iszunk, este altatót veszünk be, de mivel nem sokat használ, reggel fáradtan ébredünk, feketével kezdjük a napot, ki ne ismerné ezt a körforgást?

Pedig az »álmatlan emberiség« végtelen oldalszámu panaszkönyvében a bejegyzéseknek legtöbbször ilyen okait találhatnánk. Vagy még alaptalanabb panaszokat. Amikor például valaki azzal megy orvoshoz, hogy »egész éjszaka le sem hunyta a szemét« — holott egyszer-kétszer felébredt, és 6—7 órát aludt. Esetleg egyszer sem ébredt fel — ilyen panaszokódokat is számon tart az orvostudomány története. Például az 1912. évi földrendeskor két »beteg« feküdt a kecskeméti kórházban. Súlyos álmatlanság volt a szubjektív panaszuk, s mivel akkor még elsősorban azok kerültek kórházba, akik sokat tudtak fizetni, ezt a két jómódú beteget is befektették. A földrendes éjszakáján természetesen riadalom támadt a kórházban is, sok súlyos beteg kiugrott az ágyból... csak a két »álmatlan« aludt nyugodtan, s este még altatót sem vettek be...

Nem akarjuk a mai idegeseket ezekhez a hipochonderekhez hasonlítani, akik jó dolgukban nem tudták, mit csináljanak. De ma is vannak, akik túlozzák panaszukat, az orvosokat terhelik és maguknak sem használnak. Akit például kellemetlenség ér, vagy a napi gondjai lefekvés után nem hagyják nyugton, ne rettegjen mindjárt kóros álmatlanságtól. Igyekezzék inkább rendbehozni ügyeit, vagy a makkegészségesek tanácsát követni: tegyük a gondokat a ruhával együtt a székre, s jöjjön a frissítő, megnyugtató alvás! Ha ez nem sikerül, ha a zaklatottság tartós, kérjünk altatót az orvostól — és ne ismerőseinktől! Jól jegyezzük meg: minden altató másként hat, s hogy kinek melyik a legjobb, ez az ő szervezetétől, egyéni adottságaitól, pillanatnyi vagy tartós idegállapotától függ. Esetleg más betegségétől, amelynek az álmatlanság csak következménye. Ezt pe-

dig csakis orvos állapíthatja meg.

Segít-e a békabrekegés?

Az egészséges ember tíz perccel, fél órával a lefekvés után elalszik. Sokan — az álmatlan éjszakától való félelmükben — különféle praktikákhoz folyamodnak. Ezerig számolnak, hullámzó búzatáblára, halkan folydogáló patakra gondolnak. Egy New York-i szálloda tompított hangszórón át álmosító hanghatásokat közvetít ideg vendégeinek: esőcseppek egyhangú dobolását, méla békabrekegést, lágy szélzugást.

Mit szólna mindehhez a tudomány? Minden ilyen módszer bizonyos odafigyelést kíván meg, holott az elalvás lényege éppen a figyelem ellazítása. Ha tehát az elalvás erőltetett szándékával idezünk fel vagy érzékelünk egyhangú, álmosító képeket — nem sok eredményt vár-

hatunk. Sokkal célszerűbb, ha abban gyakoroljuk magunkat, hogy semmire sem gondolunk. Talán különösen hangzik ez, de el kell hinnünk azoknak, akik képesek rá: nem lehetetlen és lassan, gyakorlással rá lehet szokni erre a legbiztosabb, legkevésbé ártalmas altatószerre. Az is kipróbáltan jó, ha az ember elalvás előtt végig gondolja másnapra teendőit: milyen munka vár rá, hogyan fog pihenni és szórakozni.

Végül: alvási igényünk annak arányában csökken, 7—8 óráról 5—6 órára, ahogy az idő múlik felettünk; az izgatóságok (nikotin, koffein, alkohol) nem segítik elő éjszakai nyugodalmunkat: nincs olyan biztos altatószer, mint a jól végzett munka, az üdítő szórakozás és az egészséges életmód.

Ezek után: jó éjszakát, felnőttek!

Gy. I.

India a fenyegető himlőjárvány ellen

Indiában széles körű himlőoltási kampányt indítottak, hogy elejét vegyék annak a himlőjárványnak, amely járványügyi szakértők szerint 1963-ban fenyegeti az országot.

Az előrejelzést az elmúlt 60 évben Indiában előfordult himlőjárványok igen gondos elemzése alapján készítették. Megállapították, hogy az a betegség járványszerű méretekben minden öt-hat évben sújtja az ország lakosságát. Utoljára 1957—58-ban pusztított a himlő Indiában, százezer megbetegedés történt és 40 ezer halálos kimenetelű eset fordult elő. Ezt megelőzően 1951-ben pusztított a himlő.

Az indiai parlamentben Nayar indiai egészségügyi miniszter a statisztikai adatok alapján kifejtette, hogy 1963-ra várható újabb himlőjárvány, melynek lefolyását megfelelő óvintézkedésekkel erősen enyhíteni lehet.

Vizen járók A MAI TISZAN

Hajócsinálók

A tápai révén több traktor és autó megy át napjainkban, mint lovas kocsi. Fürgén ereszkednek a lejtőn lefelé, s pillanatok alatt eltűnnek, csak bodor füstjük bolyong a mocnás nélküli levegőben. Ilyenkor halk, de ütemes kopácsolás hallatszik a fűzesek közül.

— Superek?
— Superek.
— Erről meg azt hittem, rég odamaradtak a múlt században.
— Mutatóban akad egy-néhány. Javítják a kompot. Nagy állat ez a komp, amint itt piheg szárazra vetve. Három ács pengeti rajta varrószekercét, ahogy az egy százból görbitett negyven méternyi fenékeszkák közeit tömítik.
— Hajót csinálnak-e még, supermesterek?
— A mester kiveszi szájából a szípát, míg szól:
— Amoda a MAHART-nál. Mink már leszoktunk róla. De ott csinálnak vasból olyan hajókat, hogy mi is megirigyeljük.

S valóban. Mindjárt a bejárónál hatalmas ember irdatlan kalapáccsal püföli helyre a hajókra való kötéltömpöcök vasgallérjait. Mint egy góliát olyan ez az ember. Nevetve mondja:
— Száztizennégy kilós vagyok. A kalapács száz kiló. Aztán sorjában, góliát emberekre jellemző készséggel és lágy szívósággal mutat meg mindent úgy a parton állva, s pokoli kezeivel ernyőt kanyarítva szeme fölé.
— Pár éve izzuk csak az uszálygyártást. Azelőtt tódás-fódás járta, ami a hajók körül akadt.
— De régen...

— Régen igen. Régen híres hajók kerültek le ezekről a partokról. Persze a mostaniak sem megvetni való. Épp most is negyven vagonos uszályokat sikerültünk. Ha érdekli, az egész gyártási folyamatot megláthatja. Ez itt mint egy nagy tehetetlen lepény a fenéklemez. Azzal a talicskaszerről vashajó-gyártásba. Az egygéppel a koma összefúrja a lemezeket. Amoda már látja, a másikkal a bordázata is kinőtt a fenéklemezről. A harmadik hajót megfestik és villamosítják. Olyan gyártásokat rakunk rá a hajóslegényeknek, hogy csuda. Villany és központi fűtés rajta. Bizony.

— Sok készül ilyen?
— Az idén már öt darab. Pár éve, mikor kezdtünk majd megfeszülni, míg két darabot összekalapáltunk. Ugye, akkor járattunk voltak a dologban. Mindig a rajzot lestük, meg a sablonokat. Ha szétnezt ott a színek alatt, rakásokon állnak a fasablonok. Ma már az ujjunk végében van az egész.

Míg ezt mondja, szétnyitott tenyerével mutat a kar-

csú, négyszáz tonnás uszályok felé, s sokáig tartja ügy kezét, mintha rajta ülne a hajó. Igazolása ez mondatlanul is annak, hogy kezében van nemcsak neki, de az ittenieknek végig ez az új munka is. Az itt dolgozó régi superek ivadéakai beleszerették magukat a lemez. Azzal a gugora-tökét valamiféle doméntátumos hajó orrába, hanem fűrés pergesű légkalapáccsal szegzei össze százezernyi pirosra melegített szögcselkel a folyami vassleppet. Azután Börcsök, Vinczék, Kissék, Vígek, hajdani vízikészégeket, kancafarú hajókat, luntrákat, burcsellákat, csámeszeket szerkesztő mesterek maradvékai dolgoznak itt a régi-nél nem kisebb ambícióval. Ha a vasas szerszámok zaja kedélyesebb beszélgetésre egy résnyit szünetelne, s megkérdezhettünk, mire végzik, talán ma is úgy válasszolnának:
— Ha jó lösz, hajó lösz. Biztosan az lösz.

Tóth Béla

Antibiotikum a sajtban

A penész és a rothadás mérhetetlen hasznát, de mérhetetlen kárt is okoz az emberiségnek. Penészgombák és rothadást okozó mikroorganizmusok hatására elbomlanak a fehérjék és más bonyolult szerkezetű szerves anyagok, és átalakulnak egyszerűbb vegyületekké.

Korhadás nélkül tehát nem volna lehetséges az új élet.

A penész és a rothadás következtében azonban nemcsak szerves hulladékok bomlanak fel, hanem megsemmisül sok fontos anyag is. Évente óriási értékű élelmiszer, állati és növényi eredetű textilanyag és fából készült holmi pusztul el a penészgombák és rothadó mikroorganizmusok hatására. A tudósok ezért

állandóan kutatnak olyan újabb hatóanyag után, amellyel tökéletesebben lehet küzdeni a penészgombák és rothasztó mikroorganizmusok ellen. Sokféle rothadást gátló, kórokozókat megsemmisítő anyagot ismerünk, de egy sem felel meg minden gyakorlati követelménynek. A Neue Tageszeitung mostanában közölte a hírt, hogy újabbban a limburgi sajtból sikerült előállítani egy rothadást gátló anyagot. Feltűnt ugyanis, hogy ez a sajt — más sajtoktól eltérően — sohasem penészedik meg. Chicagói tudósok hosszú kísérletezés után ki is vonták az antibiotikumot a limburgi sajtból, sőt találtak még egy tucat másfélé, de ugyanilyen rothadást gátló anyagokat tartalmazó sajtfdét is. Mivel ez az antibiotikum teljesen ártalmatlan az ember egészségére, most kísérleteznek a mesterséges előállításával.

Válaszolnak AZ ILLETÉKESEK

Munkaerők felvétele a szegedi postán

A Dél-Magyarország 1962. július 18-i számában »Szűklátókörűség, vagy tudatlanság? — Ami akadályozza a helyes munkaerő-gazdálkodást« címmel megjelent cikknek Szeged 1. postahivatala érintő részére vonatkozóan az alábbiakat válaszoljuk.

»Szeged 1. postahivatala minden esetben a városi tanács munkaerő-gazdálkodási csoportjánál jelenti be munkaerő-szükségletét. Az esetek nagy részében betegség, fizetésnélküli, vagy szüneti szabadság miatt viszonylagosan rövid időre szólnak szakmailag képzett dolgozók beállítására szükséges, mivel teljesen szakképzetlen munkavállalókkal ilyen rövid időtartam mellett a szolgálat za-

vartalan ellátása nem biztosítható. Ezekben az esetekben a hivatal a munkaerő-gazdálkodási csoporttal egyetértésben név szerint kéri olyan volt postás dolgozó kiközvetítését, akik családi körülményeik miatt váltak meg a postától, azonban rövidebb időtartamra vállalják a postai munkát.

A tisztai munkakörben állandó jellegű új alkalmaztatásra nem kerül sor, mert a megüresedő ilyen munkahelyek a vidéken dolgozó, de családi körülményeik miatt Szegedre való helyezésüket váró postás dolgozók áthelyezésével töltetnek be.

Fodor István, az igazgatóság vezetője

Műanyag hallócsontok

Egy londoni kórházban 45 betegnél nagyszerű eredményeket ért el elmeszesedett hallócsontoknak műanyaggal való helyettesítésével. Tízennyolc hónappal a műtét után a krónikus süket-ségben szenvedők eldobhaták a hallókészülékeiket, és normálisan hallottak. A 45 beteg gyógyulása nem egyforma mérvű, de valamenynyinél jelentős javulás észlelhető.

Mi a „Traffipax”?

»Traffipax«-nak (közlekedési béke) hívják azt az új készüléket, amelyet a belga gépkocsivezetők néhány útszakaszon most próbálnak ki. A parányi műszer csalhatatlanul és teljes pontossággal jelzi a legapróbb közlekedési kihágást is, a hibáért felelős járművezető tehát utólag a legagyfurább mellébeszéléssel is felsül. A »Traffipax« két fotokamerával, gyorsmérő-

műszerrel és más egyéb ügyes műszerekkel van felszerelve és nemcsak az elhaladó járművek sebességét regisztrálja, hanem a szabálytalan előzéseket is rögzíti. A vétkes járművezető nem reménykedhet abban, hogy gyorsabb sebességre kapcsolva elinal, mert a »Traffipax« egy pillanat alatt lefényképezi a kocsi rendszámát, és